

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

II. Hope ende Betrouwen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

trocken uyt de swackheyt ende flauwigheyt des geloofs. En 't is alsoo : want naer het segghen van den Propheet (a) *Ieremias*. *Daerom stronckelen wy in onse weggen*, dat is, in onse ghepeysen, woorden, en wercken, *en door-wandelen de paden des wereldis*, involghende onse boose ghenegentheden, *om dat wy Godt vergheten* en sijne weldaden, vande scep-pinghe, bewaernisse, verlossinghe ende andere stucken van ons Geloof niet voor ooghen en hebben. Die sich levendigh verbeelt, en met het verstant oock den wille besich hout, met de waerheden die hy ghelooft, salsijn gebreken en sonden lichtelijck laeten, ende den wegh der deughden in-volghen

(a) *Cap. 18. 15.*

II. CAPITTEL.

Hope en Betrouwen.

WY hebben bemerckt haer Geloof: laet ons oock bemercken haere Hope en Betrouwen op den Hemelschen bystant.

Om dese goddelijcke deught te verstercken, oef-fende sy sich neerstelijck inde kennisse, ende overdenckinghe van haren Niet: want hoe sy meer redenenvont om te mistrouwen van haer selven; hoe sy alle haer betrouwen vaster hechtete op Godt alleen. Hier by overwoegh sy rijpelijk de onbepaelde macht, ende d'oneyndelijcke goetheyt Godts: sijne macht, dede haer vastelijck gelooven dat Godt, sonder uyt nemen, alle dinghen kost geven: ende sijne goetheyt dede haer besluyten, dat hy oprechtelijck haer wilde geven, al wat haer nut-tigh

tigh was: Om dese waerheden in haer verstant te verstercken, hadde IOANNA verscheide plaetsen uyt de Heylige Schrifture getrocken en aenghetee- kent. K'sal hier alleenlijck eene van die plaetsen uyt drucken, die ons oock somtijts helpen kan, tot versterkinghe van onse hope. Den (a) Wijse-man spreeckt aldus: *Ghy, die den Heere vreeft, hoopt in hem: ende de bermhertigheyt sal u komen tot ghenucht. Kinderen, aensiet de natien der menschen: ende vweet, dat niemant in den Heere verhoopt en heeft, die beschaemt ghe- worden is. VVant vwie heeft in sijn gheboden ghebleven, en is verlaeten geveest? of vwie, heeft hem aengeropen, en is van hem versmaet gheveest? VVant Godt is goeder- tieren en bermhertigh, ende sal inden dagh des drucks de sonden vergeven: ende hy is beschermer van alle, die hem inder vvaerheyt soecken.* Men fiet wel dat diergelijcke woorden, vande eeuwighe waerheyt uytghespro- ken seer bequaem zijn om onse Hope en Betrou- wen te verstercken.

Door dese oeffeninghe is IOANNA soo verre ge- komen, dat sy niet en konde twijfelen, of den al- machtighen Godt, die soo mild en veerdigh is om alle goederen te gheven, niet ghesparigh en fou- de wesen, in haer de selve mede te deelen. Over- fulckx liet sy sich vastelijck voorstaen, dat sy door hem, vergiffenisse van hare sonden, verstervinghe van alle quade ghenegentheden, voortganck in deughden, verwinninghe der bekoringhen, ghe- meynsaemheyt met hem, volherdinge in sijn vrient- schap, sijn eeuwighe besittinghe ja al wat sy ver- soecken soude (mits streckende tot sijn glorie) ver- krijghen konde, op hem stellende hare hope en be- trouwen.

Sy

(a) *Eccl. 2. 9.*

Sy was van die sielen daer den Koninck (a) David van spreekt seggende: *Ghemerckt dat hy in my ghehopt heeft, ick sal hem verlossen.* Den (b) H. Bernardus op dese woorden aldus: *Al wat uwen voet sal betreden, sal het uwe vvesen. Uwen voet, is uwe hope. Hoe verre dat dese sich uytreyckt, sy sal't bekomen: midts dat sy vast zy, ende niet en vvanckele.* Soo danigh was de Hope van IOANNA: die noch vorder versterckt is geweest, naer dat Christus door verscheyde openbaringen, haer verskert heeft, dat sijnen bystant haer noeyt en soude ontbreken, als sy dien soude verfoecken.

Al-hoe-wel dat sy, door het kleyn gevoelen van haer selven, sich liet voorstaen, dat sy eene groote sondacrerisse was: hier door nochtans en wiert haer betrouwen op Godt niet verflapt, maer integendeel aldermeest versterckt, uyt het aenmercken van haer boos leven, soo sy dat noemde. Om dat Godt niet alleenlijk voor de sondaren gheleden en heeft, maer oock de ghedaente van eenen sondaer heeft aengenomen, namenlijk in sijn Doopsel. Hier op seyde JOANNA: *Vvat hebben vvy sondaren dan te vreesen in ons betrouwen op Christus te stellen, ende onsen toevlucht tot hem te nemen? Ist om dat vvy sondaren zijn, En heeft hy niet ghevilt sulcks schijnen te zijn, om soo veelte vryer ons tot hem aen te locken?*

Sy was soo vast inde Hope ghehecht, dat sy de minste plaetse niet en gaf aen eenighe twijffelinghe van volherdinghe in Godts liefde: gemerckt dat dese volherdinge haer van Christus in verscheyde openbaringen toegeseyt was.

Alleen op haer kamer zijnde, nam sy seer dick wijs haer Crucifix inde handt, seggende: tot haren Saligh-

V 2

maker

* Serm. 15. n Psal. 90.

maker met eenen wonderen yver, dat sy, met sijne goddelijcke graetie, niet meer en wilde wycken van op hem te betrouwen, als hy gheweken was van sijn kruys.

Niet en was aen haer gemeynder, als met den (a) Apostel te roepen: *Wie sal ons dan afscheyden vande liefde Christi; de quellinghe? of benautheyt? of hongher of naecktheyt? of perijckel? of vervolginghe? of sweert?* Maer in alle dese veruinnē wy, door hem, die ons bemint heeft. *VWant ick ben seker, dat noch doot, noch leven, noch Enghēlen, noch Heerschappyen, noch krachten, noch teghenwoordighe, noch toekomende dinghen, noch hoogheyt, noch diepte, noch eenigh ander schepsel ons en sal kunnen scheyden vande liefde Gods, de uvelcke is in Christo Iesu onsen Heere.*

Maer soo verheven hope ende vast betrouwen op Godt en soude in JOANNA soo grooten luyster niet gehad hebben, ten ware dat den helschen vyant dese hope ende betrouwen hadde komen bestormen. Seker, den Abt *Apollo*, by (b) *Cassianus*, en hiel niet veel van eenen Monick, die vanden duyvel noch niet bevochten en was, ende dat door een meer als gemeyne bekoringhe; segghende, dat die op diergelijcke maniere niet geproeft en worden, geen teecken en hebben dat-se groote vyanden zijn vanden duyvel. Soo mach dan JOANNA onder de groote ende uytnemende vyanden des duyvels gerekent worden: want sy van hem seer dapperlijck bestreden is geweest, om tot wanhope ghebrocht te worden, ende Godt af te vallen.

Den strijt is begoft van een kleynmoedigheyt, die haer siele seer benauwde: ter oorsake dat sy oordeelde, te veel toegegeven te hebben aen de vreesse die

(a) *Rom. 8, 35.* (b) *Coll. 2. Cap. 15.*

die nochtans heylighlijck ende noodelijck by de Hope vervoeght wordt: ende niet ghenoech betrouwt te hebben op Godt. Syen kost niet achter-haelen, of sy Godt hier in mishaecht hadde, of niet: ghemerckt dat haren gheest verduyftert was, ende het inwendigh licht, t'welck den hemel haer pleegh toe te-schieten, als met donckere wolcken bedeckt, ende aen haer verstandt ontrocken was. Haer bidden ende smeecken en hielp niet want Godt self, van wie de ruste haerder siele moest komen, zijn behaeghen nam, in toe te laten, dat sy inde strijdt-baene van dit leven eenen swaeren strijdt onderstaen soude. By dese duysterheydt des verstants, wiert vervoeght eene groote mistroostigheydt door t'ontrecken van alle gevoelijke beweghinghen van den wille tot het goedt: soo dat sy, noch door bedenckinghe van Godts macht ende goetheydt, noch door kennisse vande menighvuldighe gratien die Godt haer vergunt hadde, noch door jet anders, dese swaer-moedighe droefheydt overwinnen en konde. Midts dat alle goede ghepeysen, die haer voor desen soo wel bevallen ende voldaeen hadden, niet meer en konden vatten op haere siele, dan of zy op een steen-rotse ghevallen hadden.

Hier uyt volghde noch voorder bekoringhe: want sy hadde nae-dencken dat alle haer aendacht, vierigheydt, ghebeden, verlichtinghen, openbaeringhen, en al wat voor-gegaen was, enckelijck bedrogh vanden duyvel was, ende dat Godt haer gheheel hadde verlaeten. Soo dat haer veruchten en kermen onop-houdelijck was: ende walghende van soo ellendigh leven, niet en dede dan wenschen en roepen: *Och! vvanneer! vvanneer*

sal ick by u zijn ô JESU! Den strijdt vermeerderde door d'inwendighe inghevinghen van den Duyvel, die seer schroomelijck waeren. Want, soo haer docht, hoorde sy hem segghen: Hoe wreet is Godt teghen u! 'tis te vergheefs, al wat ghy doet: Godt en helpt u niet, maer heeft sijn barmhertigheydt voor u ghesloten. Te vergheefs tracht ghy hem te behaeghen: want hy en wilt van u niet ghedient worden. Met soo-danighe en meer andere valscheden ende lasteringen wierdt haer gheest bespronghen. Soo dat het niet wonder en moet vallen, dat de doot haer kost dienen voor troost, om van soo grouwelijcke aenstooten bevrijdt te wesen. Hier by quaemen noch andere pijnelijcke en onrustighe invallen, die uyt de voorghemelde verlaetentheydt sproten: want haer geduerigh inviel, dat het betrouwen op Godt, en kennisse, ganschelijck in haer verdwenen was: ende sy bevondt sich soo verdwelmt en verduyftert in haeren geest, als oft'er noch Godt, noch hemel, noch helle en hadde gheweest. Daer-entboven was sy beanght, oft sy behoorlijck alle dese bevechtinghen weder-stont.

De grootheydt ende swaerheydt van dese bekoringhen geeft sy te kennen, met dese woorden: *Vonderlijcke afgrijfelyckheyt: vvat duysternissen vvaeren dit! die my soo menighmael deden versuchien, en met soo overvloedighe traenen myne ellenden beveenen, dat ick van droefheydt meynde te sterven.* Ende elders bekent sy, dat dese smerten haerder siele soo groot waeren, dat sy haer dochten soo swaer te wesen, als de helle self. De voordere bekoringhen die sy vanden duyvel in sienbaere gedaente gheleden heeft, sal ick aen-teecken en als wy
sullen

sullen spreecken van haer Ghebedt.

Hier hebben wy ghesien de bevechtinghe vanden Duyvel: laet ons nu voorder insien, hoe IOANNA teghen hem ghestreden, ende alle sijn tochten kloeckelijck overwonnen heeft.

Tusschen dese groote mistroostigheydt, ende alle dese invallende ghepeysen en moeyelijcke verbeeldinghen, bleef haeren wille even stantvastigh ende even ghetrouw aen Godt, niet nochtans sonder groot ghewelt te ghebruycken, om in dese stantvastigheydt te volherden. Daerom badt ende smeecte sy den genaedighen Godt, dat hy hem soude gheweerdigen dese verdoemelijcke gedachten wegh té nemen: sich bereydt thoonende om veel liever alle bedenckelijcke siekten ende pijnlijkheden des lichaems t'onderstaen, als de voorseyde inbeeldinghen. Nochtans sich gheheelijck overghevende, om die alle haer leven te verdraeghen, waer het saecken dat het Godt soo liefde. Als sy onder de Menschen was, bedeckte sy met alle vermoghen haere over-groote droefheydt, ende ontsteltenisse des gheests: maer komende in haere kamer, gaf sy by daghen ende by nachten den vollen toom aen haer traenen, sonder de welcke haer herte scheen te beswijcken. Ende neder-vallende, nu voor het Crucifix, nu voor haer Beeldt vande H. Maeghet, versocht sy den bystant, die sy niet en verkreegh, voor dat den tijdt verschenen was, die Godt ghestelt hadde. Ontweckende dan van eenen slaep, die weynigh tijds gheduert hadde, viel haer inden sin dat sy haer ghebedten bedenckinghe soude nemen op de bittere verlaetentheydt CHRISTI, hanghende aen het Cruys: ende een wijle tijds sich onderhou-

hou-

houden hebbende met dese bedenckinghe, ghevoelde sy haer van alle de voorseyde quellinghen seffens verlost. Met wat vrolijkheydt der siele, met wat danck-segginghen soo aen Godt, als sijne H. Moeder, kan men wel dencken.

Door dese onverwachte jonste vermeerderde wonderlijk haere Hope en betrouwen op Godt: en sy wierdt veel stercker, dan sy oyt voor desen gheweest was. Hier naer nam sy de vryheydt, van met alle minnelijckheydt ende oodtmoedigheydt van Christus te vraeghen, hoe het gheschiet was, dat hy haer niet verhoort en hadde, als sy onder soo bitteren kelck was suchtende. Ende verstont van hem, dat sy verhoort was gheweest: aenghesien dat sy te vreden geweest was, dese droefheydt te verdraeghen: en ghebeden hadde om hem in dese verlaetentheydt ghetrouwelijck te moghen dienen, oock sonder verhoort te worden. Het was haer seer vermaeckelijck dit van Godt te verstaen: ende sy maecte een opset van voort-aen altijd vastelijck op hem te betrouwen, oock als sy soude meynen d' alder-grootste redenen te hebben van mistrouwen.

Het liefde Godt haer te verthoonen, in wat groot perijckel dat sy door dese aenvechtinghe gheweest was; ende hoe hy haer gheholpen hadde ende niet en soude hebben toe-ghelaeten, de ghemelde bekoringhe, ten ware dat hy voorsien hadde, dat sy door desen strydt hem meer behaeght soude hebben. Hier door wiert haer betrouwen wederom versterckt, met een onweder-roepelijck voor-nemen vande selve verlaetentheydt, en noch meerdere te lijden, als het de Goddelijcke Majesteyt soude believen.

Hoe fy naer dese beproevinge gemoets is geweest, moet ick met hare eyghen woorden hier stellen. *Ick scheen, seght sy, als in myn selven te verdwynen, ende te vergaen, door verwonderinghe, dat sijne Majesteyt my inden diepsten afgront niet en hadde laeten versincken. O wonderbaere, ende soete barmhertigheyt, die aen den hemel ende aerde moet bekend wesen! O wat danckbaerheydt sal ick betoonen aen Godt, en sijne ghebenedijde Moeder! Ick roepe tot mijn hulpe alle de Enghelen, ende Salighen des Hemels, de godtvauchtighe sielen der aerde, met alle de schepsels, die'er sijn. Och wat wondere saecke is dit, dat dien vyant ons soo derst bekoringhen, met dat kleyn betrouwen op Godt, daer de teecken en sijnder liefde my soo kennelijck zijn!*

Ick soude hier verscheyde merck-teecken van haere hope en vast betrouwen op Godt kunnen voorstellen, die in besondere ghelegentheden gebleken hebben: maer het sal ghenoech zijn alleen aen te teecken en, twelck sy in haer sterf-bedde gheven heeft. Alsdan wenschte sy dit Betrouwen, gelijk oock andere deughden, voor de oogen der omstaenders te bedecken; maer dit was qualijck te doen: want het van alle, die haer quamen besoeken, genoegh bemerckt wiert, uyt haere gesteltenisse en maniere van spreecken. Die haer in dese sieckte besoght hadden, riepen als sy uyt haer kamer verrocken: och! hoe geluckigh zijn-se die sterven gelijk Jouffrouw Randenraet, het schijnt dat sy meer naer een Bruyloft gaet, als naer de doot. Dat dit voort quam uyt haer vast Betrouwen op Godt, heeft sy kennelijck ghemaect aen haeren Biecht-vader. Want van desen ondervraeght zijnde, of sy geene swaermoedighe ghepeysen en hadde, antwoorde: *Och! dat sijn Eerweerde kennende sien, wat betrouwen ick hebbe*

162 *Tweede Capittel, Hope en Betrouwen*
hebbe op Godt! en hoe vastick voortgae op sijne belofte
Welck betrouwen, met de verkortinghe van het leven, tot het leste toe, altijd gegroeyt is, gelijk den Biecht-vader bemerckt heeft.

By 't betrouwen op Godt, vervoeghde JOANNA het Betrouwen op sijn Heylighe Moeder; 'twelck sy liet blijcken in alle gheleghentheden: oock ander hier toe aenpramende.

Gheen kint en gaet soo vrymoedelijck en met soo vast Betrouwen tot sijne Moeder, als JOANNA gongh naer *Maria*. Sy vraeghde daerom by naer altijd de voorsprake van dese Moeder in al, wat sy van Godt versocht.

Dese waerheyt is over al klaer-blijckelijck in dit Verhael: maer ghemerckt dat sy dit sonderlingh aenteekent in hare schriften (alwaer sy oock besondere gevallen verhaelt, door de welcke dit Betrouwen seer versterckt wiert) en hebbe ick niet willen achterlaeten, dit heyligh en profijtigh betrouwen op de Moeder Godts met een woordt aen te raecken.

III. CAPITTEL.

Saelighe Vreesse.

Ick vervoeghe by de Hope, de saelighe Vreesse, bestaende in het vluchten van al, wat Godt kan mishaghen; die ghenoeemt wort de Vreesse des Heere. Van dese vreesse wordt bequamelijck verhandelt voor de liefde: ghemerckt datse verdrijft al, wat de suyvere liefde kan krencken. Want als de siele soo ghestelt is, dat sy oock de minste vlecken vreesst, ende vlucht, om in gheender maniere haren Godt
te